

R

**PENGGUNAAN ISM AL-FĀ'IL DAN AL-FI'L AL-MUḌĀRI' DI DALAM
AL-QURAN : SATU KAJIAN DALAM SURAH YĀSĪN**

AZHAR BIN MOHAMED

**FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA**

2003

Perpustakaan Universiti Malaya

A511140713

**PENGGUNAAN ISM AL-FĀ'IL DAN AL-FI'L AL-MUḌĀRI' DI DALAM
AL-QURAN : SATU KAJIAN DALAM SURAH YĀSĪN**

AZHAR BIN MOHAMED

DISERTASI INI DIKEMUKAKAN KEPADA FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK, UNIVERSITI
MALAYA SEBAGAI MEMENUHI KEPERLUAN SYARAT UNTUK MENDAPATKAN IJAZAH
SARJANA PENGAJIAN BAHASA MODEN.

FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK

UNIVERSITI MALAYA

2003

PENGHARGAAN

Al-Hamdulillah setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan kepada Allah S.W.T yang telah memberikan keizinan, kekuatan, pertolongan dan kelapangan masa kepada penulis sehingga dapat menyelesaikan dan menyiapkan kajian yang bertajuk "*Penggunaan Ism al-Fāi'ī dan al-Fi'ī al-Mudāri' di Dalam Al-Quran. Satu Kajian Dalam Surah Yāsīn*" dengan lancarnya.

Di ruangan ini penulis ingin melahirkan penghargaan kepada individu-individu dan pihak-pihak lain yang telah terlibat secara langsung atau tidak dalam membantu melancarkan penyediaan kajian ini dan telah menyumbangkan pandangan, nasihat panduan serta tenaga mereka sepanjang penulisan kajian ini.

Dalam kesempatan ini, penulis pertama sekali ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kepada Prof. Dr. Choi Kim Yok, Dekan Fakulti Bahasa dan Linguistik Universiti Malaya yang telah memberi peluang kepada penulis untuk mengikuti pengajian di fakulti ini dan seterusnya membuat kajian di dalam bidang bahasa dan linguistik untuk mempertingkatkan mutu dan prestasi pencapaian kerjaya seseorang ahli akademik.

Ucapan ribuan terima kasih diucapkan juga kepada pihak penyelia Ustaz Mat Taib Bin Pa yang telah sudi menyelia kajian ini dengan bertungkus lumus serta memberi sokongan padu, pandangan dan nasihat yang berfaedah sepanjang kajian ini. Segala bimbingan, tunjuk ajar, sumbangan idea dan detik waktu yang diluangkan olehnya itu amat dihargai dan menjadi sumber inspirasi penulis untuk meneruskan kajian ini. Semoga Allah melimpahkan rahmat kepada beliau.

Ucapan terima kasih juga penulis tujukan kepada Dr. Muhammad bin Seman, Ketua Jabatan Bahasa Arab Dan Bahasa –bahasa Timur Tengah, yang telah memberi

dorongan kepada Penulis untuk meneruskan pengajian sehingga berjaya menghasilkan kajian ini. Begitu juga rakan-rakan sekerja di Jabatan Bahasa Al-Quran di Pusat Matrikulasi Universiti Islam Antarabangsa terutamanya **Ustaz Puzhi bin Usop** dan **Ustaz Zahazan bin Mohamed** yang telah banyak menyumbangkan idea dan tunjuk ajar yang berfaedah sepanjang penulisan kajian ini.

Penulis juga tidak lupa mencatatkan ucapan terima kasih kepada kakitangan-kakitangan Perpustakaan Fakulti Bahasa dan Linguistik Universiti Malaya, Perpustakaan Akedemi Pengajian Islam Universiti Malaya dan Perpustakaan Universiti Islam Antarabangsa yang telah banyak menghulurkan bantuan dan telah memberi peluang kepada penulis menggunakan segala kemudahan yang terdapat dalam perpustakaan mereka serta menyediakan bahan rujukan yang banyak untuk tujuan itu.

Akhirnya sekalung penghargaan buat ayah dan bonda, kakak, abang, anak-anak dan isteri tercinta yang sentiasa memberi semangat kepada penulis untuk meneruskan pengajian di peringkat yang tinggi. Mereka semua adalah sumber inspirasi utama kajian ini.

Semoga Allah memberi ganjaran yang setimpal kepada individu-individu tersebut dan semua pihak yang telah terlibat dalam memberi sumbangan dan sokongan sehingga kajian ini dapat diselesaikan dengan jayanya.

Azhar bin Mohamed.

10 hb. Mei, 2003 M / 8 hb. Rabi'ul Awwal, 1423 H.

ABSTRAK

Kajian ini adalah bertujuan memperkenalkan penggunaan *Ism al-Fā'il* dan *al-Fi'l al-Muḍā'iri'* serta hubungan maksud dan masa di antara kedua-duanya. Ia adalah satu kaedah nahu dan retorik Arab yang menampilkan aspek-aspek pendidikan, pengajaran dan komunikasi melalui penggunaan yang betul oleh para pencinta bahasa.

Selain daripada itu makna-makna tersurat dan kehalusan retorik Arab memberikan kesan yang mendalam kepada para pendengar dan menggambarkan suatu hikmah dan rahsia yang terdapat di setiap ungkapan yang sesuai dengan situasi dan keadaan.

Selain dari itu, kajian ini bermatlamat untuk meninjau sejauh manakah kesan penggunaan *Ism al-Fā'il* bagi menggantikan tempat *al-Fi'l al-Muḍā'iri'* dalam Al-Quran, khususnya surah *Yāsīn* dalam menyampaikan amanat-amanat Allah kepada sekalian makhlukNya. Di dalam surah tersebut terdapat hubungan makna di antara pola *Ism Fā'il* dan *al-Fi'l al-Muḍā'iri'*. Penggunaan pola *Ism Fā'il* di dalam surah *Yāsīn* banyak menunjukkan kepada maksud yang berterusan dari sudut makna dan masa, walaupun kisah-kisah di dalam surah *Yāsīn* adalah kisah yang sudah berlaku di masa lampau. Penulis merasakan betapa pentingnya ia direalisasikan dalam Al-Quran untuk tujuan penyampaian amanat-amanat tersebut.

Ilham dan idea kajian ini tercetus oleh hasrat penulis untuk menyingkap rahsia dan hikmah yang terdapat di sebalik penggunaan *Ism al-Fā'il* dalam balaghah Arab umumnya dan surah *Yāsīn* khususnya, dan untuk itu tajuk tersebut dipilih sebagai platform kajian.

Pada ketika yang sama, kajian ini dibuat untuk menyelidik kisah-kisah yang terkandung dalam surah *Yāsīn* yang menjadi iktibar bagi sepanjang perjalanan hidup di atas muka bumi ini. Seluruh pengajaran yang terdapat di dalamnya dan teladan dari

kisah-kisahnyā menjadi iktibar kepada umat Islam di samping menyingkap segala maksud yang tersurat dan tersirat di sebalik penggunaan pola *Ism al-Fā'il* di dalam surah *Yāsīn*. Aspek-aspek tersebut akan dibincangkan dalam kajian ini melalui analisa terhadap ayat-ayat di dalam surah *Yāsīn*.

ABSTRACT

This study aims to introduce the using of *Ism al-Fā'il* and *al-Fi'l al-Mudāri'* and how it relates to the concept of semantic and period. It is one of the methods in Arabic Syntax and rethoric that represent the aspects of education, teaching and communication through the correct usage of the language by its leaners.

Besides that, the hidden meaning and the subtle of rethoric Arabic language give great impact to the listeners. Every phrase and word have their own the secrets and wisdoms.

On the other hand, this study also aims to identify the secrets of using *Ism al-Fā'il* rather than *al-Fi'l al-Mudāri'* in the holy Quran especially in surah *Yāsīn* in order to convey the messages of Allah ta'ala to mankind. The usage of pattern is very important as it could help the process of conveying messages to the people. This study got a lot of secret of using and hidden meaning between *Ism al-Fā'il* and *al-Fi'l al-Mudāri'* and that meaning is permanence time although that stories was happen long time ago.

The idea of this study emerged as the writer decided to discover the secrets and wisdoms of using *Ism al-Fā'il* and *al-Fi'l al-Mudāri'* in surah *Yāsīn*.

Furthermore, this study is conducted in order to acknowledge the moral stories in surah *Yāsīn* to guide the people in their journey in this world.

KANDUNGAN

Tajuk	Halaman
PENGHARGAAN	i
ABSTRAK	iii
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	x
SENARAI SINGKATAN KATA	xi
TRANSLITERASI HURUF ARAB KE HURUF RUMI	xii

BAB PERTAMA

PENGENALAN

1.0 Pendahuluan	1
1.1 Kepentingan Kajian	3
1.2 Objektif Kajian	4
1.3 Ruang Lingkup Dan Batasan Kajian	5
1.4 Hipotesis	5
1.5 Metodologi / kaedah kajian	6
1.6 Tinjauan Terhadap Kajian Lampau	7
1.7 Rangka Kajian	7
1.8 Penutup	9

BAB KEDUA

ISM AL-FĀ'IL DAN PEMBAHAGIANNYA

2.0 Pendahuluan	10
2.1 Definisi Ism al-Fā'il	10
2.2 Pembentukan Ism al-Fā'il	18

2.3 Pembahagian Ism al-Fā'il	26
2.3.1 Ism al-Fā'il Dari Kata Kerja Transitif	27
2.3.2 Ism al-Fā'il Dari Kata Kerja Tak Transitif	28
2.4 Penutup	35

BAB KETIGA

PEMBAHAGIAN AL-FI'L AL-MUDĀRI'

3.0 Pendahuluan	36
3.1 Konsep Fi'l Muḍāri'	36
3.2 Pembahagian Fi'l Muḍāri'	40
3.2.1 Fi'l Thulāthīy Mujarrad	41
3.2.2 Fi'l Thulāthīy Mazid	42
3.2.3 Fi'l Rubā'iy	45
3.3 Penggunaan Fi'l Muḍāri' Yang Tidak Mengikut Kaedah	50
3.4 Penutup	55

BAB KEEMPAT

HUBUNGAN DI ANTARA ISM AL-FĀ'IL DAN AL-FI'L AL-MUDĀRI'

4.0 Pendahuluan	56
4.1 Ism al-Fā'il Yang Berfungsi Sebagai Kata Kerja	56
4.1.1 Ism al-Fā'il Yang Bercantum Dengan "أف"	57

4.1.2 Ism al-Fā'il Yang Tidak Bercantum Dengan "أل"	62
4.2 Hubungan Ism al-Fā'il Dan al-Fi'l al-Muḍāri' Dari Segi Makna	74
4.3 Penutup	82

BAB KELIMA

PENGGUNAAN ISM AL-FĀ'IL DAN AL-FI'L AL-MUḌĀRI' DI DALAM SURAH YĀSĪN

5.0 Pendahuluan	83
5.1 Pengenalan Surah Yāsīn	83
5.2 Penggunaan <i>Ism al-Fā'il</i> dan <i>al-Fi'l al-Muḍāri'</i> Di Dalam Surah <i>Yāsīn</i>	84
5.3 Penutup	100

BAB KEENAM

RUMUSAN DAN CADANGAN

6.0 Pendahuluan	101
6.1 Rumusan	101
6.2 Cadangan	105
6.3 Penutup	107
BIBLIOGRAFI	108
Glosari	112

SENARAI JADUAL

TAJUK	HALAMAN
Jadual 2.1	Ism al-Fā'il Dari Fi'l <i>Thulāthiy</i> <i>Mujarrad</i> 19
Jadual 2.2	Ism al-Fā'il Dari Fi'l <i>Thulāthiy</i> Yang Ditambah Satu Huruf 21
Jadual 2.3	Ism al-Fā'il Dari Fi'l <i>Thulāthiy</i> Yang Ditambah Dua Huruf 22
Jadual 2.4	Fi'l <i>Thulāthiy</i> Yang Ditambah Tiga Huruf 23
Jadual 2.5	Ism al-Fā'il Dari Fi'l <i>Rubā'iy</i> 24
Jadual 3.1	Fi'l <i>Thulāthiy</i> <i>Mujarrad</i> 42
Jadual 3.2	Fi'l <i>Thulāthiy</i> Yang Ditambah Satu Huruf 43
Jadual 3.3	Fi'l <i>Thulāthiy</i> Yang Ditambah Dua Huruf 44
Jadual 3.4	Fi'l <i>Thulāthiy</i> Yang Ditambah Tiga Huruf 45
Jadual 3.5	Fi'l <i>Rubā'iy</i> <i>Mujarrad</i> 46
Jadual 3.6	Fi'l <i>Rubā'iy</i> Yang Ditambah Satu Huruf 47
Jadual 3.7	Fi'l <i>Rubā'iy</i> Yang Ditambah Dua Huruf 48

SENARAI KATA SINGKAT

Cet.	Cetakan
Ed.	Editor – Edit.
H	Hijrah.
Ibid	Di tempat yang sama.
M	Masīhī
r.a	Radia Allāh 'Anh / 'Anha
s.a.w	Ṣalla Allāh 'Alayh Wa Sallam
S.W.T	Subhānah Wa Ta'āla
t.t	Tanpa tahun.
F.M	al-Fi'l al-Mudāri'
I.F	Ism al-Fā'il

TRANSLITERASI HURUF ARAB KE HURUF HURUF RUMI

Ejaan yang digunakan dalam kajian ini berdasarkan kepada ejaan baru mengikut transliterasi yang berikut :

1-Konsonan

<u>Nama Huruf</u>	<u>Huruf Arab</u>	<u>Huruf Rumi</u>
Alif	ا	a
Ba'	ب	b
Ta'	ت	t
Tha'	ث	th
Jim	ج	j
Ha'	ح	h
Kha'	خ	kh
Dal	د	d
Dhal	ذ	dh
Ra	ر	r
Zai	ز	z
Sin	س	s
Syin	ش	sy
Sad	ص	ṣ
Dad	ض	ḍ
Ta'	ط	ṭ
Za'	ظ	ẓ
'Ain	ع	'a

Ghain	غ	gh
Fa'	ف	f
Qaf	ق	q
Kaf	ك	k
Lam	ل	l
Mim	م	m
Nun	ن	n
Waw	و	w/u
Ha'	ه	h
Hamzah	ء	,
Ya'	ي	y / i
Ta' Marbūṭat	ة	ṭ

2- Vokal

Vokal Pendek

_____ a

_____ i

_____ u

Vokal Panjang

ا _____ a

ي _____ i

و _____ u

Diftong

او _____ aw

اي _____ ay

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

صَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمِ